

ŠVIHOV V PROMĚNÁCH ČASU

Půta Švihovský

– Náhrobní deska, epitaf, báseň

Náhrobní deska (236 x 138 cm) byla původně součástí tumby umístěné před hlavním oltářem klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Horažďovicích. Je provedena z červeného mramoru, na korouhvi inkrustace bílým mramorem. Použití červeného mramoru dokládá společenskou prestiž objednavatele. Půta Švihovský je zobrazen jako mladý rytíř ve zdobené zbroji s dlouhým mečem, turnajovou přilbou po levém boku, korouhví a štítem po boku pravém. Rodový erb tří stříbrných břevien v červeném poli v polovině štítu se objevuje na praporci.

Postava Půty na náhrobní desce zároveň stojí na těle lva a rovněž leží s poduškou pod hlavou. Obličej Půty Švihovského je mírně nakloněn doprava a na hlavě najdeme bohatě zdobenou čelenku, která obepíná vlnité vlasy. Tvář šlechtice je mladá a bezvousá, s malými ústy, výrazně vystupující bradou a klidným, přemýšlivým výrazem. Podobá se tváři velmože z Epitafu Půty Švihovského.

Postavu Půty Švihovského z Rýzmběrka lemují dva nahoře svázané sukovité kmeny, zdobené bohatými rozvilinami. Ty odpovídají motivu rozvilin plynoucím z helmice. Hlavice meče nese obraz Slunce s lidskou tváří. Nápis na náhrobku je pozoruhodný absencí denního data úmrtí a přítomností symbolu Ježíšova jména v podobě trigramu IHS vepsaného do slunečního kotouče, který byl řádem františkánů uctíván.

Náhrobek byl zřejmě dokončen krátce po Půtově smrti. Neznámý autor náhrobní desky se kompozičně i výtvarným zpracováním hlásí do okruhu pasovské náhrobní plastiky.

Nápis v gotické minuskuli: „Anno domini Magnifici ac Generosi Baronis domini Puothe de Ryzenberg et Sskala domini in Ssvihov et Raby supremi

iudicis regni Bohemiae Claustri huius fundatoris sepulcrum“.

Spolu s tumbou byl v klášterním kostele umístěn i malířský Epitaf Půty Švihovského a básnický epitaf od Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic Hoc iacet in tumulo nostrae lux alma coronae jako památka na zakladatele a donátora františkánského kláštera v Horažďovicích.

Epitaf Půty Švihovského z Rýzmběrka vznikl kolem roku 1504. Borová deska (137x 110 cm) s malbou zachycuje donátora františkánského kláštera v Horažďovicích Půtu Švihovského s ústředním motivem postavy Bolestného Krista ukazujícího své rány. Kristus obrací svůj pohled k divákovi jako jediná postava z celé kompozice obrazu. Za ním stojí se zahalenou hlavou Panna Marie lehce pozdvihující pravou ruku Krista, levicí jej přidržuje v pase. Panna Marie zosobňuje církev a svůj pohled soustřeďuje na Krista.

Za hlavu církve byl ustanoven sv. Petr, jehož postavu najdeme po boku Kristově, držící klíč od bran nebeských. Postava sv. Bartoloměje s červeným pláštěm mučedníka doporučuje Kristu klečícího muže střed-

Náhrobek Půty Švihovského v Horažďovicích.

Epitaf Půty Švihovského.

Výřez z epitafu – klečící Půta Švihovský.